

مهارت‌های ساختن و نواختن دوتار

سال ثبت: ۲۰۱۹

نوع ثبت: ثبت در یونسکو

معرفی: یکی از مهم‌ترین و کهن‌ترین ابزارهای موسیقی ایرانی است که قرن‌ها در محدوده وسیعی از ایران نواخته می‌شد و در حال حاضر یکی از سازهای موسیقایی معاصر ایران است.

داستان‌ها در ساز

بسیاری معتقدند ساز دوتار در طول تاریخ نقش بسزایی در احیای آداب و رسوم محلی داشته و مهم‌ترین وظیفه دوتار انتقال روایت و داستان‌های پندآمیز گذشتگان است. با این روایات نسل‌های بعدی از تجربیات نسل‌های قبلی استفاده می‌کردند.

شیوه ساخت

دوتارهای قدیمی بدون رنگ بود، چون از درخت توت ساخته می‌شد و حفره‌هایی ریز در قسمت خط‌های چوب داشت. این حفره‌ها در صدای ساز تأثیر می‌گذاشت و رنگ زدن ساز باعث پر شدن حفره‌ها شده و به صدای ساز لطمه می‌زد. جنس سیم‌های تار از ابریشم بود اما در قرن اخیر سیم‌های فلزی جایگزین آن شده‌اند.

روز هفتم

۶

گشت و گذار در راسته‌های فروش ابزار و وسایل موسیقی تهران

نت به نت در کوچه‌ها و خیابان‌ها

خلق شاهکاری دیگر به یاد آورد. این خیابان‌ها مراکز اصلی فروش ابزار آلات موسیقی هستند؛ جایی که از سازهای اصیل و دست‌ساز ایرانی تا شرقی و غربی در آنها عرضه می‌شود و می‌توانند مقصدی برای گردش نیم‌روزه میان سازها و نواها باشند.

راسته‌های خرید انواع سازها با مغازه‌های کوچک و بزرگ در تهران کم نیست، قدمت برخی هم به بیش از نیم قرن می‌رسد و می‌توان در آن صدای ساز یا حقی، صبا، وزیر و خالقی را شنید و حتی می‌شود پشت یکی از این پیانوهای بابک بیات را در حال

✓ **سعیه مرادی**

خانه هنرمندان

نشانی: ایرانشهر، خیابان انقلاب، خیابان موسوی (فرصت)

راه‌های دسترسی: نزدیک‌ترین ایستگاه اتوبوس: مفتوح نزدیک‌ترین ایستگاه مترو: طالقانی

روزها و ساعت فعالیت: روزهای شنبه تا پنجشنبه از ساعت ۱۰ تا ۲۰ و جمعه از ساعت ۱۴ تا ۲۰

امکان عکاسی: دارد

پارکینگ: دارد

معرفی:

سال ۱۳۷۵ خانه هنرمندان توسط شهرداری تهران و با همراهی هنرمندانی مانند غلامحسین امیرخانی، مرتضی ممیز، غلامحسین نامی و ... افتتاح شد تا پاتوقی برای اهالی هنر باشد، چون در این مجموعه می‌توان هم آموخت و هم صداهای ماندگار را شنید. مهم‌ترین آنکه با نوازندگان و موسیقی‌دان‌ها آشنا شد.

استاد جلیل شهنواز

در خانه هنر

خانه هنرمندان ۴ تالار و ۷ نگارخانه دارد. یکی از تالارها به نام استاد جلیل شهنواز، نوازنده معروف تار و استاد سازهای سنتی است. این تالار در گذشته به نام پتهون شناخته می‌شد، اما در سال ۱۳۹۰ به استاد شهنواز، تغییر نام پیدا کرد. از این سالن بیشتر برای برگزاری جشنواره‌های هنری، مجالس، همایش‌ها، بزرگداشت استادان، افتتاحیه‌ها و همچنین اختتامیه برنامه‌های موسیقایی استفاده می‌شود. گنجایش این سالن، ۱۵۰ نفر بوده و مجهز به ۲۱ خط کنترل دیمر آنالوگ و ... است. به همین دلیل گاهی جشنواره‌های موسیقی در آن برپا می‌شوند.

همراه با هنرمندان در سازخانه

یکی از برنامه‌های جذاب خانه هنرمندان، نمایشگاه «سازخانه» این مجموعه است. چهارمین دوره این نمایشگاه تا ۲۹ دی ماه ادامه دارد. در این برنامه جمعی از هنرمندان و سازندگان ساز در شاخه‌های سازهای ایرانی، کلاسیک و ابداعی گرد هم آمده و با هم رقابت می‌کنند. شرکت در نمایشگاه «سازخانه» برای هر سازنده ساز به منزله ۳ سال فعالیت حرفه‌ای محسوب می‌شود؛ به همین دلیل هر دوره تعداد زیادی از هنرمندان در این نمایشگاه حضور دارند.

این نمایشگاه فرصتی را برای گردشگران و علاقه‌مندان به سازها فراهم می‌کند تا بتوانند با سازها آشنا شوند.

بهارستان

معرفی: این راسته ناشی با موسیقی پیوند خورده است و فروشگاه‌های موسیقی بسیاری در گوشه و کنار وجود دارد.

گذری به قدمت نیم قرن

بهارستان، راسته‌ای قدیمی با انواع مغازه‌های کوچک و بزرگ است که قدمت برخی مغازه‌ها در فروش سازها به نیم قرن هم می‌رسد و اتفاقاً در همجواری ساختمان وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی قرار گرفته‌اند. داخل مغازه‌ها هم از سازهای ایرانی مانند تار و سه‌تار گرفته تا سازهای فرنگی مانند گیتار، ویلن و ... پیدا می‌شود.

آموزش در کنار خرید

این راسته سازسازی و فروشگاه‌های قدیمی بسیاری دارد. یکی از آنها سازسازی صباست؛ نامی که نماد موسیقی کشور به شمار می‌آید و قدمتش به دهه ۳۰ می‌رسد. این قدمت فروشگاه‌ها و مرکزیت آن باعث شده چهره‌های هنری بسیاری مانند اردوان کامکار، کیهان کلهر و ... در آن تردد داشته باشند. در این راسته همزمان با خرید، می‌توان از آموزش موسیقی هم بهره‌مند شد، چون بیشتر فروشندگان، خود اطلاعاتی در زمینه نوازندگی دارند؛ حتی از هر مغازه‌ای صدای سازی شنیده می‌شود.

نشانی: بخش شمالی میدان بهارستان

راه‌های دسترسی: نزدیک‌ترین ایستگاه اتوبوس: ملت نزدیک‌ترین ایستگاه مترو: بهارستان

روزها و ساعت فعالیت: هر روز از ساعت ۸ تا ۲۰

قیمت انواع ساز: از ۷۰ میلیون تومان تا بیش از ۲۰۰ میلیون تومان

پارکینگ: ندارد

صادقیه

معرفی: محدوده میدان صادقیه به جز پاتوق خرید به مرکز فروش سازهایش هم شهرت دارد.

نشانی: میدان صادقیه، خیابان ستارخان

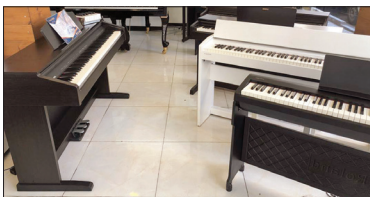
راه‌های دسترسی: نزدیک‌ترین ایستگاه اتوبوس: شه‌دای صادقیه نزدیک‌ترین ایستگاه مترو: صادقیه

روزها و ساعت فعالیت: هر روز از ساعت ۹ تا ۲۲

قیمت انواع ساز: از ۳ میلیون تا ۳۰۰ میلیون تومان

پارکینگ: دارد

خیابان لارستان

معرفی: این راسته در واقع همان ۱۸ متری ارمنه است و مرکزی برای خرید پیانو به شمار می‌آید.

نشانی: خیابان مطهری، خیابان لارستان

راه‌های دسترسی: نزدیک‌ترین ایستگاه اتوبوس: لارستان نزدیک‌ترین ایستگاه مترو: جهاد

روزها و ساعت فعالیت: هر روز از ساعت ۹ تا ۲۱:۳۰

قیمت انواع ساز: از یک میلیون تا بیش از ۲ میلیارد تومان

پارکینگ: ندارد

خیابان جمهوری

معرفی: در این راسته فروشگاه‌هایی وجود دارند که می‌توان در آنها انواع مختلف ابزار و ادوات موسیقی را با قیمت‌های متنوع و حتی به‌صرفه یافت.

نشانی: خیابان جمهوری، تقاطع بل حافظ

راه‌های دسترسی: نزدیک‌ترین ایستگاه اتوبوس: جمهوری نزدیک‌ترین ایستگاه مترو: تئاتر شهر

روزها و ساعت فعالیت: هر روز از ساعت ۹ تا ۲۰

قیمت انواع ساز: از ۵۰ هزار تا ۵۰۰ میلیون تومان

پارکینگ: ندارد

بازار سازهای الکترونیک غربی

راسته جمهوری محل عرضه سازهای الکترونیک غربی است. تا جایی که می‌توان سازهایی مانند پیانو، ویولن، گیتار، کیبورد و ارگ، سازدهنی، درامز، سازهای بادی، کوبه‌ای و لوازم جانبی مرتبط به هر کدام از آنها را یافت و در ادامه ویترین‌هایی را تماشا کرد که در آن انواع سازهای قدیمی از صدها سال پیش تا کنون وجود دارد.

یک تیر و دو نشان در مرکز خرید

جذابیت خیابان جمهوری تنها به فروشگاه‌های ساز آن نیست. در اینجا می‌توان به بازارهای این محدوده هم سری زد؛ بازارهایی مانند بازار لوازم صوتی و تصویری جمهوری، بازار چهارراه استانبول، لاله‌زار، سپهسالار و بازار موبایل. یا در خیابان‌های قدیمی آن مانند خیابان صفی‌علیشاه، چهارراه مخبرالدوله و ... پیاده‌روی و بناهای قاجاری را تماشا کرد.

راسته هنرمندان

قبل از پیروزی انقلاب اسلامی، خیابان لارستان یکی از اصلی‌ترین پاتوق‌های اهالی موسیقی بود؛ به‌ویژه آنکه ۱۲ استودیوی خاص در آن وجود داشت و چهره‌هایی مانند محمدرضا شجریان، حسین علیزاده، اعضای گروه شیدا و چاووش بیشتر آلبوم‌هایشان را در استودیوهای این خیابان ضبط کرده‌اند. از اواخر دهه ۶۰ به بعد هم کم‌کم مغازه‌های فروش ساز به‌ویژه پیانو در این خیابان شکل گرفت.

پیانوی بزرگ لشکری اینجاست

در این راسته می‌توان انواع برندهای پیانو آکوستیک و دیجیتال را پیدا کرد؛ البته همه پیانوهای اینجاست نیستند و آنها را می‌خواهند این ساز را با قیمت کمتر بخرند، می‌توانند در این خیابان پیانوهای دست‌دوم را پیدا کنند. در یکی از فروشگاه‌های این خیابان می‌توان نخستین پیانوی خریداری شده توسط بزرگ لشکری، از استادان مشهور موسیقی را پشت و پرتین دید.

راسته سازهای سنتی و اصیل ایرانی

از خیابان ستارخان تا میدان صادقیه، هر چند متر، مغازه‌های کوچک یا بزرگ دیده می‌شود که به در و دیوارش از تار و سه‌تار تا کمانچه، سنتور، تنبک و ... آویزان است یا آن را در گوشه‌ای کنار هم چیده‌اند. وارد مغازه‌ها هم که می‌شوی، اجازه داری به همراه شاگرد سازها را تست کنی تا دلیلی برای اطمینان از خرید باشد.

جاذبه موسیقی در کنار دیگر مراکز خرید

راسته صادقیه تنها به فروشگاه‌های موسیقی اش معروف نیست. فاصله بین فلکه اول و دوم صادقیه تا ابتدای خیابان ستارخان، پر از مراکز خریدی است که در این مساحت اندک توجه رهگذران را به خود جلب می‌کند. پاساژهایی ۲ طبقه یا بیشتر که عمدتاً فروشگاه‌های پوشاک تصرف‌شان کرده‌اند. جالب این‌که برخی از فروشگاه‌های سازها در میان مراکز عرضه پوشاک‌اند.